

ПЕДАГОГІКА

616.5+378.096:378.147(477.62-21)

НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ
ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЇ

І.В.Свистунов

Донецький національний медичний університет ім.М.Горького

Ключові слова: кредитно-модульна система організації навчального процесу, кафедра дерматовенерології, шкірні та венеричні хвороби.

На кафедрі дерматовенерології Донецького національного медичного університету ім. М. Горького навчаються вітчизняні, російсько- та англомовні іноземні студенти 4 курсу медичних і стоматологічного факультетів за кредитно-модульною системою організації навчального процесу (КМОНП) [1].

На кафедрі навчальний процес організований за модульно-цикловим принципом відповідно до Законів України «Про освіту» [2] та «Про вищу освіту» [3], наказів МОН і МОЗ України стосовно вищої та вищої медичної освіти, Статуту університету, наказів ректора, рішень Вченої ради університету та «Положення про організацію навчального процесу за кредитно-модульною системою навчання у Донецькому національному медичному університеті ім.М.Горького» [4].

Забезпечення навчального процесу

Основними нормативними документами, що визначають організацію навчального процесу на кафедрі дерматовенерології, є *типовий навчальний план* та *робоча навчальна програма* з дисципліни «шкірні та венеричні хвороби».

На кафедрі до початку навчального року готується комплекс навчально-методичних матеріалів, що забезпечують викладання за КМОНП:

- робоча навчальна програма на підставі типового навчального плану, затвердженого МОЗ України;

- календарно-тематичні плани лекцій і практичних занять;
- методичні вказівки для студентів;
- методичні рекомендації для викладачів;
- засоби навчання;
- засоби контролю знань і вмінь студентів;
- критерії оцінювання знань та вмінь студентів.

Відповідно до *робочої навчальної програми* з дерматовенерології методичною нарадою кафедри розробляються і затверджуються внутрішньокафедральні календарно-тематичні плани проведення лекцій, практичних занять та самостійної роботи, розклад консультацій та контрольних заходів (складання і перескладання підсумкового модульного контролю) для кожної групи студентів. Вони складаються на семестр, затверджуються завідувачем кафедри та доводяться до відома студентів на початку навчального семестру.

На підставі навчального плану і розкладу занять студенти мають *індивідуальні навчальні плани* з дерматовенерології за формою, визначеною МОН України.

Форми організації навчання

Цикл з дерматовенерології є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня «спеціаліст». Він складається з одного модуля і триває для студентів медичних факультетів 11 днів та включає 3 кредити ECTS (90 академічних годин), для студентів стоматологічного факультету – 7 днів та 1,5 кредити (45 академічних годин) відповідно.

Основними видами організації навчання на кафедрі дерматовенерології є:

- навчальні (аудиторні) заняття;

- індивідуальні завдання;
- самостійна робота студентів.

На кафедрі дерматовенерології проводяться наступні *навчальні заняття*.

Лекція - форма проведення навчального заняття, призначена для засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції на кафедрі проводяться у відповідно обладнаній аудиторії для декількох груп студентів (лекційного потоку) лекторами – професорами або доцентами.

Практичне заняття – форма проведення навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень з дерматовенерології і формує нові професійні вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань до мети навчання.

На кафедрі практичні заняття проводяться в навчальних кімнатах для кожної групи студентів окремо відповідно до технологічної карти заняття, виходячи з прийнятого в ДонНМУ стандарту. Викладач на початку кожного заняття позначає відсутність студентів у журналі обліку відвідувань і успішності студентів, а наприкінці заняття отримані студентами оцінки вносять в журнал та відомість обліку відвідувань і успішності.

Консультація – форма проведення навчального заняття, при якій студент отримує від викладача відповіді на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Консультації на кафедрі проводяться за графіком як індивідуально, так і для групи студентів. Їх проведення фіксується в спеціальному журналі.

Індивідуальні завдання – це курація хворих на шкірні та венеричні хвороби та оформлення навчальної історії хвороби. Вони виконуються студентами самостійно з консультацією викладача.

Самостійна позааудиторна робота студента - це метод оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і, перш за

все, передбачає його підготовку до роботи на практичних заняттях.

У відповідності до професійно-діяльного (компетентнісного) підходу під час практичних занять більша частина часу (не менш 60%) приділяється основному етапу заняття – самостійній роботі студентів під керівництвом викладача із професійно-орієнтованими завданнями (реальними об'єктами майбутньої професійної лікарської діяльності – хворими, результатами лабораторних досліджень або їх моделями).

Для самостійної роботи студентів співробітниками кафедри розроблені два види методичних розробок, які включають всі теми модуля і мають структуру, прийняту в ДонНМУ, – це методичні вказівки для студентів із самостійної підготовки до практичних занять та методичні рекомендації для викладачів до проведення практичних занять.

Контрольні заходи

Контрольні заходи результатів навчальної діяльності студентів на кафедрі дерматовенерології включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

На кожному занятті викладач виставляє дві оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою – за виконання студентами самостійної роботи, а також за вирішення тестів, що охоплюють цілі вивчення змістового модуля. Результати самостійної роботи і вирішення тестів обов'язково аналізуються та спільно обговорюються на цьому ж занятті з позначенням студенту його помилок і їх корекцією. Результати поточного контролю фіксуються в журналі і відомості обліку відвідувань занять і успішності студентів.

Після завершення вивчення останньої теми модуля згідно з графіком проводиться *підсумковий модульний контроль* (ПМК) з метою оцінки результатів засвоєння студентом навчальної дисципліни «шкірні та венеричні хвороби».

Для підготовки до ПМК кафедра надає студентам контрольні питання для перевірки інтегративного рівня засвоєння модуля в цілому (з урахуванням усіх цілей) і перелік практичних навичок. До ПМК допускаються студенти, які відвідали всі лекційні та практичні заняття, передбачені навчальним планом для даного модуля, та за поточну навчальну діяльність отримали середній бал не менш за 3,0 і позитивну оцінку за написання навчальної історії хвороби.

ПМК здійснюється в два етапи: на першому – за допомогою тестів перевіряються досягнення студентами цілей вивчення модуля, на другому – оволодіння практичними навиками, які передбачені ОКХ за спеціальностями додипломної медичної освіти і відповідно до робочої програми мають бути освоєні в модулі з дерматовенерології. При отриманні незадовільної оцінки за один з етапів контролю студент отримує загальну оцінку «незадовільно» і має перескласти той етап контролю, який не склав. ПМК проводять завідувач кафедри та навчальний доцент.

Поточний та підсумковий контроль результатів навчальної діяльності студентів здійснюється відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-модульній організації навчального процесу у Донецькому національному медичному університеті ім.М.Горького» [4].

Викладач, який проводив заняття в групі, визначає оцінку студента за модуль і заносить результати навчальної діяльності до журналів і відомостей обліку відвідувань і успішності, залікових книжок, індивідуальних робочих планів студентів, відомостей успішності. При цьому оцінка за модуль конвертується за шкалою ECTS, щоб надати студенту можливість продовжити навчання з цієї дисципліни в іншому ВНЗ або в іншій країні.

Порядок ліквідації академічної заборгованості

Відпрацювання студентами пропущених занять проводиться у відповідності до «Положення про організацію відпрацювань студентами пропущених за-

нять у Донецькому національному медичному університеті ім. М. Горького» [4].

Студент, який з поважної причини не виконав усіх видів робіт, передбачених навчальною програмою з дерматовенерології, з дозволу деканату ліквідує академічну заборгованість за індивідуальним графіком з обов'язковим кінцевим терміном до початку наступного навчального року.

Відпрацювання поточних незадовільних оцінок (не більше двох разів кожно) до досягнення рейтингу 3,0 проводиться, починаючи з другої половини модуля відповідно до графіка поточних консультацій, затвердженого завідувачем кафедри. Результати відпрацювання (у т.ч. і незадовільна оцінка) фіксуються в кафедральному журналі підвищення рейтингу і журналі обліку відвідувань і успішності студентів. Забороняється перескладання будь-яких оцінок студентам, які мають середній бал за поточну навчальну діяльність 3,0 і вище.

Студенти, які одержали незадовільні оцінки на ПМК, мають право на його повторне складання не більше двох разів: перший раз – протягом семестру, другий раз – в канікулярний час протягом двох тижнів після завершення семестру.

Студенти, які з поважних причин не з'явилися на ПМК відповідно до розкладу або не були допущені до первинного складання модульного контролю, мають право на складання та два перескладання ПМК (одне перескладання протягом навчального року і одне – в канікулярний час).

Висновки. Для забезпечення ефективно організації навчання студентів за кредитно-модульною системою навчального процесу з дисципліни «шкірні та венеричні хвороби» співробітникам кафедри дерматовенерології необхідно:

- охопити навчально-методичними матеріалами всі теми модуля з дерматовенерології для вітчизняних, російсько- і англомовних іноземних студентів;
- привести навчально-методичні матеріали у відповідність цілям та рівню навчання;
- довести кількість комплектів методичних вказівок для самостійної роботи студентів та методичних рекомендацій

- для викладачів, наборів засобів навчання та засобів поточного та підсумкового контролю до максимальної кількості груп, що навчаються у той самий час за розкладом занять;
- представити навчально-методичні матеріали на сайті кафедри;
- оновлювати методичне забезпечення навчального процесу на кафедрі до початку навчального року;
- забезпечити більш повноцінне проведення самостійної роботи студентів на практичних заняттях з пацієнтами, тренажерами, муляжами та іншими технічними засобами навчання, а також результатами діагностичних лабораторних і інструментальних досліджень, навчальними завданнями;
- більш приділяти уваги забезпеченню освоєння студентами практичних навиків, закріплених за кафедрою, здійснюючи їх постійний моніторинг;
- забезпечити адекватне, без зловживання тестуванням оцінювання поточної навчальної діяльності студентів відповідно до загальних і конкретних цілей вивчення дисципліни;
- розробляти методологічної стратегії викладання шкірних та венеричних хвороб на основі новітніх технологій навчання;
- узагальнювати та поширювати передовий досвід організації навчально-методичної роботи;
- брати участь у розробці державних стандартів освіти з дисципліни «шкірні та венеричні хвороби».

Список літератури

1. Наказ МОЗ України № 48 від 23.01.2004 р. «Про проведення педагогічного експерименту з кредитно-модульної системи організації навчального процесу».
2. Закон України «Про освіту» №1060-ХІІ, із змінами від 11 червня 2008 р.
3. Закон України «Про вищу освіту» № 2984-ІІІ, із змінами від 19 січня 2010 р.
4. План організації навчально-методичної роботи (2012-1014 н. рр.). – Донецьк: ДонНМУ, 2012. – 124 с.

ОБУЧЕНИЕ СТУДЕНТОВ ПО КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЙ СИСТЕМЕ ОРГАНИЗАЦИИ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА НА КАФЕДРЕ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГИИ

И.В.Свистунов

В статье освещены вопросы методического обеспечения учебного процесса, формы организации обучения, методы контроля результатов учебной деятельности студентов и порядок ликвидации ими академической задолженности на кафедре дерматовенерологии ДонНМУ. Даны рекомендации для повышения эффективности обучения студентов по кредитно-модульной организации учебного процесса по предмету «кожные и венерические болезни».

EDUCATION STUDENT CREDIT-MODULAR SYSTEMS ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS AT THE DEPARTMENT OF DERMATOVENERELOGY

I.V.Svistunov

The article highlights the methodological issues of the educational process, forms of learning, methods of monitoring learning outcomes of students and academic order of liquidation of the debt at the Department of Dermatology and Venereology DonNMU. Recommendations to improve the effectiveness of teaching students on credit-modular organization of educational process on the subject of "skin and venereal diseases."